

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 57.

V Ljubljani, v četrtek 11. marca 1886.

Letnik XIV.

Dr. Weitlof pa „Schulverein“.

Ne bi bili mislili, da se bo tako hitro vresničila naša trditev, da se bodo nasledki Weitlofovega obnašanja pokazali tudi pri nemškem „Schulverein“, kateremu je dr. Weitlof načelnik. Krajna zadruga tega društva v Mödlingu je namreč brez razprave in brez ugovora sprejela neko resolucijo, v kateri načelniku nemškega „Schulvereina“, dr. Weitlofu, izreka najpopolnejšo nezaupnico, ker je s svojim javnim ravnanjem zlasti pa z razrešitvijo akademične zadruge „Schulvereinov“ pokazal, da v narodnem oziru ni Nemec, ampak le nekak cvitar, v socialnem oziru pa zvest sluga aziatizma (židovstva). Da bodo častiti čitatelji to nezaupnico bolje razumeli, treba nam je pojasniti dogodek, na ktereja se sklicuje.

Nemški „Schulverein“ ima po svojih pravilih pravico povsod, kjerkoli hoče, snovati krajne zadruge ali podružnice. Ena taka podružnica na Dunaji imela je ime „akademična zadruga“. Nedavno je bila ta podružnica sklenila, da med svoje ude ne sprejme nobenega žida. Ta sklep je pa načelnika dr. Weitlofa tako hudo spekel, da je omenjeno podružnico vsled tega razrušil. Podružnica v Mödlingu ima pa med svojimi udi mnogo protisemitov in njen načelnik, državni poslanec Fiegl, je eden najgorečnejših nasprotnikov židovstva. Zato se ni čuditi, da jih je razrešitev akademične podružnice jako razburila in da Weitlofu očitno podtikajo posebno zvezo z židovstvom ter mu zaradi tega izrekajo svojo nezaupnico, akademično podružnico pa ob enem pohvalijo, da je prva izmed vseh spoznala svoj pravi namen in ga skušala dejansko vresničiti, ko je sklenila židov ne sprejemati. Weitlof zaradi te nezaupnice pač še ne bo odstopil od načelnikstva nemškega „Schulvereina“, ali prepri so se v tem društvu enkrat pričeli in se bodo gotovo tudi še dalje razširjali. S tem pa bode čedalje bolj in bolj ginila veljava in moč tega za slovanske kraje tolikanj nevarnega in škodljivega društva. Zato mora ta medsebojni prepir nemških

„Schulvereinovcev“ vsakega pravega rodoljuba z radostjo napolniti in v njegovem sreju izbijati odkritosrčno vošilo: Le tako naprej!

Sicer pa ima Weitlof jako veliko smolo. Ne dovolj, da so njegovi volileci pali po njem in da so mu vojsko napovedali „Schulvereinovci“, norčujejo se zdaj iz njega še raznoteri časniki, češ, da se je kakemu šaljivcu na limanice vsedel, ko je unidan v svojem govoru pripovedoval, da se je nemško-gospodarska stranka na Českem zedinila z Dunajskimi državnimi demokrati in da se je vsled tega zedinjenja vodstvo preselilo na Dunaj. Weitlof se je pri tej priliki skliceval na neko pismo, ki so ga dobila občinska predstojništva. Toda nemški listi odločno oporekajo trditvi, da bi bil kak predstojnik dobil kako tako pismo in Weitlofa pozivljajo, da naj imenuje le enega občinskega načelnika, ki bi bil prejel gori omenjeno pismo. Kaže se toraj, da je bil Weitlof na led speljan od poslanca Kindermana, ki mu je med govorom v pest stisnil dotično v nekem nemškem časniku natisnjeno novico, Kinderman pa je bil na led speljan od omenjenega časnika, omenjeni časnik pa od kakega Pikertovega vohuna. Pikert je eden najglasovitejših poslancev nemškega kluba in zvest pajdaš Weitlofov. Ubogi Weitlof, ki mu njegovi lastni pristaši pripravljajo tako hude stiske in zadrege!

Ponemčevanje krajevnih imen na Koroškem.

„Koroška deželna vlada je dne 13. februarja (kakor poroča „Klagenfurter Zeitung“ dne 25. febr. št. 48.) pisala okrajnim glavarjem, da so jo opozorili ljudje v to poklicani (t. j. bržkone nemško društvo na Koroškem), da kraji na trdo nemški strani nimajo slovenskih imen in da se tudi Slovenci poslužujejo le nemških imen, a ne slovenskih, kedar imenujejo te kraje. Okrajni glavarji naj tedaj vse kraje natančno in pravilno zapišejo po nemško, —

slovenska imena pa le tam, kjer jih „ljudstvo“ v resnici pozná in izgovarja (toraj so po nekterih krajih na novo skovana?). Po tem poročilu se bo popravil (?) koroški krajevni imenik.“

Doslednje in korak za korakom se vrši ponemčevanje starega Gorotana. Profesor Mitterwurtzner je iz kraje vnihimen, katerim se še zmirom pozna slavonska korenina, dokazal, da so v Pustriški (Pusterthal) na Tirolskem stanovali Slovani, a na Koroškem hočejo sled slovanskemu prebivalstvu zbrisati s tem, da hočejo zbrisati iz živega jezika imena krajev med prebivalci navadna. Čudni naš svet, stare groblje razkopava in išče narodnost ljudi, ki so že zdavnej zginili iz površja zemlje, a za narodnost, med katerimi se sprehaja noče vedeti. Mar je slovenski jezik le za kake filozofe, interesantni jezik le za učene knjigožrce. Toda pustimo doktrinarno stran tega vprašanja in podajmo se na praktično polje. Kdo bode o tem sodil, ali je ime izvirno slovensko ali ne? — Okrajni glavarji. In od kod bodo to zvedeli, kako se krajem pravi? Mar li bodo slovenske filologe in učenjake poklicali v enketo, ki jim bodo razložili besedni pomen teh krajev, ki se opirajo na lego, na ljudske odnošaje na staro basnoslovje. Zelimo, da bi tako storili. Najbrž bodo pa to odločevali slovenski kmetje, katerim je n. pr. Šenfels (Weissenfels), izvirno slovenska beseda — ali ime na „Fužinah“ pa skovana beseda, in tako naprej. Dobili bomo potem krasna nemška imena, n. pr. Rattendorf (Vratna vas) itd.

Naš slovenski kmet je res kaj važna in zanimiva oseba, pri vseh narodnih (?) vprašanjih ga prašajo za svet, on je izvrsten pedagog, ker zahteva nemških šol (!!) in sedaj bode pa postal še filolog, etimolog, etnograf, kajti vseh teh vednosti je potreba, ako se hoče določiti, kakega izvira, kake korenine je krajevno ime! — Določitev zaradi krajevnih imen je v tevriji pač videti stvar nedolžna, a v praksi v posledicah daleč sega. Koroški Slovenci naj bi ne pozabili, da so nekaj po vsem Koroškem, tudi tam, kjer se sedaj čisto nemško nemško govori,

LISTEK.

Pisma iz tujine.

IX.

(Konec.)

Kakor želimo zbirališča in ognjišča za odličnjake, ravno tako tudi za rokodelce in delavce. Tudi te kroge je treba zanimati za narodno življenje, drugače se pogubé v vrtincu, kateri razsaja dandanes po delavskih krogih. Delavci sami si ne morejo ustanoviti takega društva, premalo imajo zato časa in morebiti tudi volje in vednosti, zato treba je drugim stanovom pobriniti se za-nje ter jim pripomoči. Nam je treba na Dunaji slovanske vlade, vlado samo za Slovence. Ta vlada bi se zvala slovensko Dunajsko društvo in morebiti zraven še: „Sloga“, „Edinost“, „Triglav“, „Trdnjava“, „Zvon“, ali društvo sv. Cirila in Metoda, ali kako drugače, to bi bilo vse jedno; njeni ministri pa bi bili društveni odborniki. Le pomislimo si dr. P. kot slovenskega ministerskega predsednika, profesorja S. naučnega ministra, gospoda C. ministra notranjih, gospoda P. pa zunanjih zadev. Za bogočastje bi posebej nastavili župnika nemškega reda g. J., g.

Žigo S. za ministra financ, gospoda N. za poljedelstvo, gospoda K. izvelike poljedelske šole, za trgovino pa gospoda C. Se vé, da bi plače našim ministrom nikakošne ne mogli dajiti, dolžni bi bili opravljati svoj posel brezplačno. Posla bi bilo pa dosti. Le predstavimo si tako ministersko sejo, ki bi bila še vedno lahko vsak torek in pri Pileu ali kje drugje pri kupici vina ali vrčku piva. Dr. P. bi pričel: Lepo Vas pozdravljam moji ministerski kolege, danes imamo mnogo važnih zadev rešiti. (Vi Janez, prinesite mi še pol litra onega iz Gadove Peči!) Prva zadeva je ta, da nam je preskrbeti ubogemu dijaku kaj za pod zobe, nekaj obleke in obuvala, potem pa strehe. Ti Jože, govori z dr. H. da mu dá Knaflovo ustanovo. Naučni minister g. S.: „Dobro, hočem“. — Dr. P.: Pojutranjem pride deputacija iz Koroške do presvitlega cesarja prosit za slovanske šole in za slovensko uradovanje. Ti, dragi mi C., poskrbi jim pošteno prenočišče, jaz sam lahko sprejemem dva, potem pa jim izberi izmed dijakov dva, tri dobre cicerone, da si naši možje ogledajo nekoliko našo prestolnico. Jaz mislim, da bode zato zadevo 25 goldinarjev zadostovalo. Kaj pa ti praviš k temu, ljubi kolega finančnih zadev?

Gosp. Žiga (praska se za ušesimi): Veste kaj

možje, naša blagajnica je popolnoma prazna, treba bo davek nekoliko zvikšati. Tukaj nas je deset, kar vsak daj po 3 goldinarje, pa je vse računjanje pri kraju. Gospod, Vi imate pri meni poverenja za trideset goldinarjev. Ali je prav tako, možje? (Vsi mu pritrdijo.)

Dr. P.: Tudi ta zadeva je rešena, danes gré vse, kakor bi bilo namazano. Sedaj pride neki ložji posel: Razni pododbori na Slovenskem nabrali so za raujene Bolgare in Srbe par stotakov, ter to vse meni poslali. Mi pridenemo še svojo zbirko ter poneseš Ti Radoslave po dva jednaka dela zastopnikoma srbske in bolgarske vlade, vsaj veš, kje stanujeta?

Gosp. R.: Kako moreš tako vprašati, vsaj sem z obema osobno znan, čemu pa bi bil drugače zaprisežen prelagatelj za srbski in bolgarski jezik?

Dr. P.: Dobro, dobro, samo reci našim jugoslovanskim bratom o tej priliki, da naj bodo v drugo bolj pametni ter naj ne prelivajo več bratovske krvi; ako se že hočejo klati, naj se vzajemno obrnejo proti Turčinu ter naj ga potisnejo iz Evrope, zemlje za delitev je potem na preostajanje. Ali ni tako, možje? Vsi: Istina.

Dr. P. si nekoliko oddahne ter privzdigne kupico polno gadovega strupa proti luči, ministerski

prebivali Slovani, goram, rekam in ulicam dajali slovanska imena, a ne dosti temu iz „uradnih“ knjig naj bi se zbrisala vsa slovanska imena, naj bi se slovanska imena tudi med narodom pozabila, a vsaj toliko spačila in z nemškimi nadomestila, da ne bode potem Slovence mislil, da so Slovani bili prvi, ki so te kraje naselili. Koroški Slovenci bi ostali osamljeni, ločeni od svojih bratov ta stran Karavank, in na Koroškem bi ponehal narodni boj, ker bi ne bilo več Slovencev.

Domovina je v nevarnosti!

Tako pišejo v poslednjem času hrvatski neodvisni listi. Madjari hoté iz Hrvatske napraviti ogerske velike županije, ne zmenijo se za pogodbe, sklenjene s Hrvatsko l. 1868, ki priznavajo samostalno Hrvatsko, tako namreč pišejo hrvatski novinarji. Kedar pa pišejo kaj takega, kar hrvatski vladi ni všeč, so pa listi zaplenjeni, tako se godi skoro vsak dan, ako ne večkrat, pa vsaj po enkrat „Agram. Tagblattu“, kterege je osnovala stranka najboljših hrvaških rodoljubov, iz starih plemenitih, a tudi imovitih rodovin Draškovičev i. dr. Posebno so se pa Hrvatje zbudili pri zadnjih obravnavah zaradi narodnostnega vprašanja v ogerskem državnem zboru, ko so Madjari brez razločka strank povdarjali „ogersko državno idejo“ in zahtevali, da naj vsi narodi pod krono sv. Štefana pozabijo svojo narodnost in naj se zavedajo in spoznajo le za ogerske (madjarske) državljane, ktere ima vse vezati madjarski državni jezik, napajati madjarska kultura.

Hrvatje pišejo o tem: Avstrijska državna misel bi bila lahko združila vse narode Habsburške monarhije, a začeli so ponemčevati, zato pa nihče ni hotel braniti prav z veseljem to misel, ko je prišla nesreča na državo. (To gré bolj na adresu dežel pod ogersko krono). Vse narode bi bila zedinila nemška omika, ki se je izkazala države tvorna. Ker so pa hoteli ljudem narodnost vzeti, je poslopje razpadlo in dualizem nastopil; sedaj pa misli Tisza iz dežel pod krono sv. sv. Štefana napraviti nekaj novega in to bi vse mogla zediniti: ogerska državna ideja. Ako se je v imenu nemške kulture zahtevalo zedinjenje, ni bilo to nič čudnega, a da se to zahteva v imenu madjarske kulture, to je nekaj takega, kar svet dosihmal še ni slišal.

No, to vse je več ali manj znano p. i. bralcem „Slovenca“ in sploh tistim, ki se brigajo za zgodovinski razvoj avstrijskih narodov in za dogodbe poslednjih časov, a manj znano morebiti je, da hrvatski listi sedaj beró levite rojakom svojim in jim prav pred nosom „ad oculos“ kažejo, kako resničen je pregovor: Vsak narod ima tako vlado, kakoršno zasluži, ko bi bili boljši, bolj previdni, bolj pametni, bi pa imeli boljšo vlado. Toda poslušajmo, kaj nam ti listi povedó:

Kako je to mogoče, da velik del dežele — da deželna večina — k temu molči, za stvar se ne meni ter vse še odobrava. . . . Današnja narodna stranka nima tal v ljudstvu, ona ne predstavlja ve-

čine naroda, zapustila je svoj program, vse drugo je, le v resnici ne zastopa več ljudstva, priljubljena ni v deželi. Ker pa tukaj ni domača, oklepa se vlade in ogerske državne misli. . . . Vlada ima tako ž njimi orodje, s katerim vse doseže, kar hoče. Večina 70, ki pravi „da“, vse opravi, naj si gré za stare vpisane pravice narodove, ali za pridobitve liberalnosti, to je vse eno. Pri tem pa roka roko umiva. Kedar bode treba novih volitev, bode vlada že skrbela, da spravi svoje ljudi v postavodajne zbore. Kako pa je to mogoče? Pravega rodoljubja ni, ki bi navduševalo za slavna dejanja, ni je prave ljubezni do domovine, do nje pravice. Vse rodoljubje je tako, kakor si ga vsakdo sam misli, sam smatra in kakoršno mu koristi, ne oziraje se na to, kar je deželi in narodu v prid, toraj tudi ni zmožen opustiti politike, ki se ne ozira na dejanske razmere. Le v negativnem oziru je to rodoljubje dosledno.

Da se nasnujejo kaki nepostavni izgredi, da se prekličejo obžalovanja vredni prizori v deželnem zboru, da se zabavlja in zaničuje po časopisih in v pogovorih ves hrvatski narod, za to liberalni koristilci in zaslepljenci ne porajajo. Namesti, da bi „viribus unitis“ odvrnili tako silno nevarnost Hrvatski za vso bodočnost, ostaja vsak pri svojem programu, t. j. vse zanikuje ali vganja svojo politiko v megleno prihodnost, a da bi se vzbudilo pravo hrvatsko rodoljubje, ktero hoče poskusiti in nastopiti pravno pot, za to se ne odločijo. Vsakdo si skuša družega vloviti v svoj tabor, a svojega noče zapustiti nikdo še v ta namen ne, da bi ohranil postavne pravice po postavnem potu. Oj pogubna slepota! Vsaj od neposrednih nasprotnikov naj bi se učili!

Od teh toliko grajanih Madjarov bi se zamogli mnogo mnogo učiti. Naj kdo poskusi Madjarom vzeti kako pravo jim vpisano, vse stranke brez razločka programa bi se z enim glasom vzdignile, da bi preprečile to vtikanje v njih pravice, in ko bi vlada (ogerska) v kakem slučaju, ko gre za važne pogodbe z inozemstvom (Ogrom je namreč druga polovica države pod istim priljubljenim vladarjem že inozemstvo), ne bila za vlado, opozicija bi delala na vse kriplice, raje bi zbornico zapustila, da doseže po tej poti, kar bi bilo še moč doseči.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. marca.

Notranje dežele.

Knotzova politika jela je tudi Dunajčanom že presedati. Dunajčane namreč v Knotzovem taboru — v katerem za Avstrijo in katoliško vero ni prostora — zastopa poslanec dr. Weitlof. Temu možu so Dunajčani svojo nezaupnico izrekli,*) Lueggerju pa, ki se je za nje potezal pohvalo. Dobro je to, da so Dunajčani sami sprevideli, da tamkaj, kjer sta Knotz in Weitlof, za poštenega Avstrijca, ni in ne more biti prostora. Dunajčan mora v prvi vrsti dober Avstrijan biti! Luegger je škodljivost Knotzove po-

*) Glej na prvi strani. Vredn.

litike na to jako dobro pojasnil. Rekel je: „Že dualizem je Dunaju veliko škodoval; ako naj se pa sedaj po nasvetu teh gospodov odtrga od države še Galicija in Dalmacija, potem naj pa Dunajski obrtniki svoje delavnice le kar zapró in gredó s trebuhom za kruhom. Večjih sleparij še ni bilo slišati, kakor je ravno taka politika!“ Dalje pravi Luegger, da se Nemci povsod po svoji izobraženosti odlikujejo, pri Knotzu in Weitlofu se pa ravno olikano obnašanje pogrša, kajti ona dva in njihovi obnašajo se kakor v beznicah, ne pa kakor bi se to za državni zbor spodobilo. Venkaj ž njimi! Dr. Weitlof ima sicer jako debelo kožo, bomo videli koliko se bode brigal za tako nezaupnico.

Nekega okrajnega sodnika na Dolenje-Avstrijskem je postava o **črni vojski** tako prevzela, da je mož mislil: vse je proč, kedar bo treba črno vojsko zbobnati, nam družega ne kaže, kakor kancelije zapreti in za sabljo ali puško prijeti. Pisal je v tem smislu v „N. fr. Pr.“, rekoč: „Ko se je v državnem zboru postava o črni vojski razpravljala, ene točke nikdo ni omenjal, ktera se pa ravno meni nad vse imenitna zdi. Po tirolski postavi so aktivni državni uradniki službovanja v črni vojski oproščeni, pri nas do sedaj o čem takem ni bilo še nič slišati. Kaj pa bo iz naših gosposk, če bode moralo vse sabljo opasati ali puško zadeti. Vsaj pri moji sodniji nikdo konceptnega osobništva, nima še 42 let. Ali naj, če bi se morda kje na Erdeljskem ali Galiskem vojska začela, uradnike kar zapremo? Še slabše je pri okrajnih glavarstvih. Ondi bi marsikje edino le glavar domá ostal, vse drugo moralo bi iti. Kdo pa bode v takem slučaju armadi na zaslobo, ktero vendar-le vedno od nas zahteva? Kdo pa bode tiste silil, ki bi morali še v črni vojski služiti, pa se ji bodo morda odtegovali, če ne bo nobene gosposke več? In kako pa bode z javno varnostjo, če bodo sodnija, policija, občinski urad, orožniki, javni stražniki i. dr., ki za red skrbé, morali v črno vojsko, postopači bodo pa domá ostali.“ No, ravno tako hudo ne bo, kakor se temu okrajnemu sodniku dozdeva, kajti vlada bode že skrbela, da bo pri vsakem uradu že še toliko potrebnega osebja ostalo, da zaradi tega ne bo treba dotične uradnike zapirati.

Vnanje države.

O miru, ki so ga 3. t. m. v Bukareštu sklenili med **Srbijo** in **Bolgarijo**, tudi ruski listi tako pišejo, da ni kdo zna kaj vredeti, da bi ga pa človek zametaval, pa tudi ni! Ruski listi posebno pogršajo opazke v mirovni pogodbi, da se od slej nadalje stara prijaznost med Srbe in Bolgare povrne. O tej se prav nič ne bere. Mirovna pogodba le pravi, da je odslej nadalje mir sklenjen, čemur so priče sledeči podpisni diplomatov. Pri drugih sklepih miru se govori in zapiše tudi o ponovljenem prijateljstvu. Tukaj vsega tega ni bilo nič. Se vé, da so besede n. pr. „prijateljstvo se povrne“, „sklep miru na večne čase“ itd. le fraze in prazne besede, ki veljajo le do prve prilike; a vendar vse tako kaže, da je mir le nekako prisiljen, toraj nič družega, kakor nekako premirje, sklenjeno na nedoločen čas, morda samo do tlej, da neha mrzla burja vleči in se zemlja nekoliko ogreje. Zakaj pa Grška neče orožja odložiti? Prav iz tega vzroka, iz kterege se kmet ob ajdovi setvi tudi dostikrat ob pozni uri oblečen k počitku vleže, ker vé, da mu bo jutri na vse zgodaj vstati in treba na delo iti. Grška tudi nekako sliče misli ter nekako slutí, da na podlagi tega „miru“ ne bo miru med Srbijo in Bolgarijo, pač pa se bo iz njega rodila še huda vojska, pri kateri bo tudi Grška opravek imela.

Arnavti napadli so na pustno soboto več nego trideset delavcev na železnični progi Vranja-Skopje, ktera se ravno dela, in so jih z inženirji

četvero-zbor pa zapoje: Vince rumeno, čisto in sladko, — teče nam gladko, pijmo je le.

Nato začne gospod C. govoriti ter pravi: Slavna gospóda, prijavljam Vam, da je začel tū na Dunaji na novo tržiti s pečenim kostanjem Martin Podbrezovnik ter da ima svoje stališče na voglu cesarskega vrta nasproti novemu gledališču. Domá je iz Turjaka ter peče izvrsten kostanj, kteremu se tū na Dunaji maroni pravi. Kdor izmed Vas ide memo njega, naj kupi za pet ali šest krajcarjev kostanja pri našem Martinu, ki je lahko spoznati na svoji polhovki. Dalje javljam, da hočem zopet naročiti nekaj kranjskih klobas, naj vsakdo na ta listič zapiše, koliko mu jih je treba, da gré to vse ob enem.

Dr. P. okrepčavši se pravi: Bog živi našega trgovskega ministra, ker mu take misli blodijo po glavi. Zraven klobas pa še naroči kislega zelja par sodov iz Ljubljane, ker Dunajsko ni prav za nič, s kranjskimi klobasami se pa Ljubljansko zelje prav dobro strinja.

Sedaj pa se vzdigne resnega obraza gospod N. ter pravi: Gospoda moja, tega domačega prepira med radikalc in vladnimi pristaši ne moremo več trpeti. Jaz kot pravosodni minister ga popolnoma obsojam ter mislim, da je ta prepir zaslužil, da se

mu nit življenja prestriže, če s škarjami ne pojde pa z giljotino. Mi smo postranski in vendar nepristranski gledalci temu prepiru. Naredimo nov paragraf za Slovence ter ga imenujmo: devetnajsti paragraf devetnajstega veka: mi Slovenci se nimamo ničesa pripraviti. — Dobro si jo uganil, ljubi moj pravosodni popečitelj, pohvali dr. P. svojo pravosodno desnico, samo to se bojim, da nas Slovenci ne bodo ubogali ter se zmenijo toliko za ta paragraf, kakor postavim Nemci za ravnopravnost ali pa kakor kak višji uradnik za naredbe kakšnega pravnega ministra, ako so te naredbe nam Slovincem ugodne. — Kaj bo to, odvrne na to gospod N. gotovo nas ubogajo; naj Vas to nikar ne skrbi. Veste kaj, da je to naše društvo, ki se imenuje slovenska vlada, izvrstna naprava, tako nekaj areopag, kakor so ga Grki imeli. Tudi to je izvrstna misel, da se imenujemo odbor-niki temu društvu kar na kratko ministri, kar se lepo sliši in je tudi prav imenitno. Ker imamo ministre samo na Dunaji, zato je popolnoma opravičena imenitnost našega društva. Tū na Dunaji zremo razmere v naši domovini tako rekoč iz višine, visoko nad strankami, iz takih višin, kjer ni družega kakor jedna stranka delujoč za blagostanje narodovo. Mislim, da bodo nas spoznali kot viši sodni dvor ter nas gotovo ubogali. Kdor od sedaj naprej ne

bode slušal našega paragrafa ter se bode vendar še prepiral, naj se le prepira, ker vseh pravd vendar ne bo še iz sveta spraviti, ali pokoriti se mu bode naši sodbi in razsodbi. Kaj pravite Vi k temu, možje okoli naše mize?

Vsi enoglasno: Od slej naprej smo mi slovensko više sodišče, vse mora vbogati. Navdušenost je nastala med društveniki vedno večja in večja, tako da si je mislil finančni minister, sedaj je najbolja prilika da začnem pobirati doneske za „Narodni dom“ v Ljubljani in za šolsko društvo sv. Cirila in Metoda, vendar seja še ni končana, kajti vzdigne se še poljedelski popečitelj ter v obnem šundru lovi borne vrzeli tihote, govoreč, da hoče nekaj povedati o onih rastlinah, ki so mu k srcu prirasle in o onih cveticah, ktere gojimo na slovstvenem polji, ter prijavlja, da se je pokazala trtna uš tudi že v otročjih vrtilih. Proti tej trtni uši je najbolji pripomoček društvo sv. Cirila in Metoda, zato, dragi mi Žiga, tū imaš moj donesek. . .

Dr. P.: Tū pa še mojega, a sedaj bodi seja dostojno končana; prihodnja se naznani pismeno.

Vsim lahko noč!

Božidar Rožanski

vred pobili ter jim ves denar pobrali, katerega so ravno izplačane dobili.

V **Belemgradu** je nedavno nekaj kazalo, kakor da bi se naprednjaki in radikali sprijaznili mislili. Iz tega namena sklicala je tudi vsaka stranka svoje ljudi na velik shod in sicer naprednjaki v Beligradu, radikali pa v Nišu, o čemur smo o svojem času tudi poročali. Kakor se sedaj čuje, iz tega sporazumljenja ne bo nič, ker radikali nočejo ničesa o njem vedeti, dokler se bo država vladala po sedanjem načinu. Radikali na Srbskem se po večem nabirajo iz ljudi, ki so sicer izobraženi, toda revni, da je groza. Le-ti računijo na državni prevrat, pri katerem si mislijo okoristiti s tem, da si prisvojijo tujega premoženja, po katerem bi takoj segli, kajti do pičice dobro vedo, koliko ima ta ali oni privrženec sedanje vlade spravljenih avstrijskih cekinov ali ruskih rubljev. Vse tiste bi mu pograbili. Zato pa pred vsem želé znebiti se sedanje dinastije, katero naprednjaki na vso moč podpirajo in to je poglavitni vzrok, da se ne bodo nikdar sporazumeli. Radikali hočejo prevrat, kri in ropanje tujega premoženja, naprednjaki sedanje ustavo, mir in red v državi, ktera je delomrznim in lahkoživim nemaničem hud trn v peti.

Pravo vrednost prijateljstva med **Avstrijo** in **Italijo** povdarjajo smo nedavno kazaje na dogodke v Rimskem parlamentu, ki so jasno osvitljevali Depretisovo omahljivo politiko, pri kateri se tudi stalnega in trdnega prijateljstva ni nadjati. Ko je Robilant prevzel lansko leto ministerstvo zunanjih zadev, nadjal se je ves svet, da bo krenila laška politika na druga pota. Da ni, tega ni kriv Robilant, pač pa tista pustolovska stranka, ki ima na Laškem še vedno prvo besedo in se „irredenta“ imenuje. Njena politika ni za družega tukaj, kakor da bi z njo svoje umazane namene izpeljala — namreč Avstrijo od morja nazaj potisnila, kako daleč, tega pa menda še sama ne vé. Ob enem bi pa ta stranka tudi rada poguala kraljevo dinastijo, samo da bi priložnost imela za njo. Mirna politika se tem ljudem studi, pač pa silno obračajo bodalo, umor in prevrat. Ker je v kraljevini z ustavnim kraljem politika druge vrste izključena, želé se znabiti kralja, da bi jo vpeljati mogli. Taki politiki nasproti je bil tudi Robilant preslab in že se čuje, da bo v Rimu že zopet spremen na stolu zunanje državne politike. Robilanta, pravijo, da bodo namestili z Nicotero. Avstrija naj pa verno pazi, da ne bo prepozno, kaj da se ostan Adrije godi.

Izvirni dopisi.

Iz Remšnika, 7. marca. (Dozidanje dvozredne šole.) Presvitli cesar je blagovolil nam iz lastne blagajnice podariti 200 gld. za dozidanje družega šolskega razreda, kar nas je neizmerno razveselilo in nam je dokaz neizmerne ljubezni Njih Veličanstva do svojih podložnih.

Prosili smo tudi deželni odbor za 1500 gld. posojila brez obresti na 10 let. Nadejamo se, da dobimo tudi iz deželne blagajnice zaželeno denarje, ker nam je tudi ob času velikega požara leta 1863 deželni odbor blagovolil 4000 gld. brezobrestno na štiri leta posoditi. Upamo trdno, da se nam v sedanjih slabih letinah, in še trpečim od požara sem, prošnja ne bo odrekla.

Od prusaškega šolskega društva ali od nemškega „Schulvereina“, nismo želeli ničesar prositi, tudi ne vzeti, ker ima ono društvo slabe namene z nami Slovenci. Močno smo prepričani, da avstrijska vlada svojim podložnim s pravim namenom pomaga; prusaško društvo pa nas uboge Slovence le podkupiti hoče s svojimi darili, koje si na celo srenjo vknjiži, in ako se po volji istega društva v šoli ne ponemčuje, nazaj tirja. Zato nam Remšničanom, našemu presvitlemu cesarju in vladi vdanim, nikdar ni bilo in ne bo mar za prusaško Nemčijo. Mi le kličemo: „Bog ohrani, Bog obvari, nam cesarja — Avstrijo!“

Le jeden rogovilež je vedno blebetal o nemško-prusaškem „Schulvereinu“, kojega pa niti krajni šolski svet, niti srenjski predstojnik s svojimi odborniki ni hotel poslušati.

Isti rogovilež je nek Bastl, krčmar, kojemu bi dobro bilo se iti v Berlin nemščine učiti.

Blagi gospod Aleš Gregl, naš srenjski predstojnik, zdaj tretjikrat za predstojnika voljen, je mnogokrat rekel: „Mi ostanemo Slovenci in zvesti Avstrijani do smrti vdani našemu presvitlemu cesarju in avstrijski vladi.“

Hvalo izrekamo tudi velečastitemu konzistoriju in blagemu patronu na Fali, da sta nam dovolila za dozidanje družega razreda brezplačno toliko zemljišča od mežnarskega posestva šoli pripisati dati, kolikor se ga za stavbo potrebuje.

Drugi razred je dozidan, vendar še ni delo dokončano. Do jeseni se nadejamo, da že dobimo pod-

učitelja in da se bode jednorazredna poldnevna šola v dvorazredno spremenila, kar je bilo silno potrebno, ker je nad 240 vpisanih šolarjev. Vsak pameten človek pa priznati mora, da se otroci pol dneva ne morejo veliko naučiti, pri obiskovanju šole celi dan bo pa vspeh precej drugačen.

Šola bo stala blizu 4000 gld., za kar javno zahvalo vsem dobrotnikom izrekamo.

V zlate bukve v kroniki se bodo Remšničani zapisali, da v kraju, kjer skoraj povsod klečeplazijo za „Schulvereinom“, niso hoteli od njega ničesar prositi. Slava jim!

Ker smo že zgoraj omenili o Bastlu, hočemo še pristaviti, kaj vse od liberalcev zapeljan človek poskuša. Ta človek se je pri volitvah lanskega leta neznansko surovo obnašal. Pred volitvijo na prostoru pred farovžem bilo je zbranih okoli 65 volilcev, blizu 60 narodnjakov, oni pa nemškutarji, med njimi tudi Bastl. Pol ure pred začetkom volitve pride g. Flis, učitelj na Breznem, spremljajoč dva g. župnika na Remšnik. Tukaj že znan začne se s kmeti pogovarjati ter vmes pripovedovati, koliko je dobrega in koristnega sedanja vlada storila brez agitacije, kogar bi morali voliti. Bastl plane, kakor jastreb na pišče, na g. Flisa in ga začne suvati, in ako ne bi domač g. župnik pred Bastla stopil in mu rekel: „Hočete li v ječo priti na kakih 14 dni, prič imamo dovolj?“ kdo vé, kaj bi še vganjal, tako se je pa pomiril in celó hotel g. Flisa za odpuščanje prositi pa ga ni več našel.

Okrajni šolski svet v Marenbergu začne na pritožbo nekega Junekerja na Breznem disciplinarno g. Flisa preiskavati. Tudi isti pot na Remšnik se je v zatožbo postavil in šolski nadzornik g. Baumgartner, imel je častno nalogo vse glavne grehe g. Flisa zapisati in v presojo okrajnemu šolskemu svetu v Marenbergu predložiti, ki je sklenil, da se mora prestaviti, akoravno so trije gospodje župniki pričali, da je vse to le natolcevanje. Tudi deželni šolski svet v Gradcu je sklenil, da se g. Flis mora prestaviti zavoljo istega pota na Remšnik, ker ga je Bastl surovo napadel. Deželni šolski svet se je izjavil: „Das ist eine Schmälerung der Würde des Lehrerstandes“ (to je prikrajšanje časti učiteljskega stanú). Toraj prestavljen mora biti naroden učitelj. „Schulvereinskim“ učiteljem pa se ničesar ne zgodi, delajo kar radi.

Blagi čitatelji „Slovenca“, tukaj imamo dokaz, koliko jeden zagrizen nemčurček veljá. Če jednemu sovražniku slovenskega naroda kdo ni po volji, akoravno šestdesetim narodnim državljanom ljub in drag, se mora kaznovati, če družega ne, vsaj prestaviti.

Mi pa po svojem domačem razumu le tako mislimo, da tisti učiteljsko čast oskrunijo in veljavo spodkopujejo, ki na nedokazano tožbo enega ali dveh prusjakov učitelja ali kaznujejo, ali prestavljajo. Goropadna logika to; skoraj mogoče ni verjeti, da bi se v 19. stoletju kaj takega še prigoditi le moglo.

Iz tega dogodka pa lahko vsak pošten Avstrijan sklepa, kdo mir kalí med narodi: Ali narodnjaki, ali nemčurji?

Isti Bastl je tudi rekel po volitvi lanskega leta: „In Remšnik sind lauter Ochsen gewählt worden“ (na Remšniku so sami voli bili izvoljeni). Pri srenjski volitvi se je zeló trudil, da ne bi bil naroden g. Aleš Gregl voljen za predstojnika, a ni se mu zgodilo po njegovih srčnih željah. A. Gregl je zopet srenjski predstojnik, Bastl pa še iz srenjskega odbora izbačen.

Domače novice.

(Pobiranje doneskov za „Narodni Dom“ v Ljubljani.) Minulo je četrto leta, odkar smo podali zadnji pregled o razprodanih knjižicah. Ker so se med tem časom razmere zopet močno spremenile in se je število razprodanih knjižic podvojilo, se nam zdi primerno, podati prijateljem našega podjetja in pospeševalcem naše ideje drugi pregled. Razprodanih imamo 58 knjižic, izmed teh 1 desetkrajcarsko in 57 krajcarskih. Nabrana svota je narastla na 1200 gld. Desetkrajcarsko knjižico je, kakor smo že omenjali, kupila celo kegljačka zaveza „Edinost“ v Ljubljani. Krajcarske knjižice pa se med posamezne dežele tako razdelé, da je izmed njih 46 kranjskih, 6 štajerskih, 3 primorske, 1 koroška in 1 spodnjeavstrijska. Od 46 kranjskih zopet je 27 ljubljanskih, 4 vrhniške, 3 zagorske, po 2 mokronoški in krški,

po 1 pa iz Komende, Mengiša, Metlike, Novega Mesta, Podbrezja, Radovljice, Rakeka in Št. Jerneja. Od 6 štajerskih je jedna celjska, jedna mariborska, jedna videmska, jedna ljutomerska, jedna seegrabska in jedna trboveljska. Od 3 primorskih ste 2 tržaški in 1 iz Reke pri Cirknem. Koroška je iz Beljaka, nižje-avstrijska z Dunaja. Naštete krajcarske knjižice so imele 38 poverjenikov, izmed katerih je bil jeden (g. dr. V. G.) poverjenik devetim, jeden (g. E. L.) petim, jeden (g. J. G.) štirim, jeden (g. G. M.) trem, dva (gg. J. M. in R. K.) dvema in 32 jedni knjižici. Doba, ki je potekla od prve poslane knjižice, znaša 238 dni, bilo je pa v prometu: 8 knjižic od 1—10, 4 od 10—20, 8 od 20—30, 9 od 40—50, 3 od 50—60, 3 od 60—70, 1 od 70—80, 2 od 80—90, 5 od 90—100, 4 od 100—110, 1 od 110—120, 3 od 120—130, po 1 od 150—160, 160—170, 170—180, 180—190, 190—200, 210—220 dni. Čele knjižice so bile kupljene od posameznikov v osmih slučajih, in sicer desetkrajcarska in sedem krajcarskih, izmed teh je kupil jeden tri, pet pa po jedno. — Konečno nam je še omenjati, da smo dobili 56. in 57. krajcarsko knjižico pod št. 291 in 410 (poverjenika gg. A. P. in dr. V. G.) iz Ljubljane in da so poslali v zadnjem času več doneske na desetkrajcarske knjižice pod štev. XII., XXIII. in XXVIII. gg. K. P. in dr. E. V. iz Ljubljane ter g. V. K. iz Trsta. Lepa hvala za marljivi trud!

O d b o r.

(Mraz.) Izreden mraz za ta čas čutijo tudi po južnejih krajih, kakor pri nas. V Trstu je včeraj zmrzovalo in pravijo, da že trideset let ne pomnijo takojšnjega mraza o tem času.

(Živinske somenje) na novo vpeljane bodo imeli v Tržiču (Monfalkone) na Primorskem vsako tretjo sredo v mesecu.

(Za letošnje vojaške vaje rezervistov) določil se je sledeči red: 1. K vajam se bodo sklicali rezervni častniki asistentih let 1881, 1879 in 1877. 2. Vsi tisti rezervni častniki, ki sicer niso še določenega števila vojaških vaj napravili in nimajo še sedem rezervno-službenih let. 3. Vsi tisti častniki, ki imajo nadomestiti lanske vaje. 4. Moštvo nabornih let 1881, 1879 in 1877. 5. Vsi tisti rezervisti (bivši enoletniki), ki nimajo še zadostnega števila vojaških vaj. 6. Vsi tisti, ki imajo lanske vaje nadomestiti. Važbali se bodo rezervni častniki in rezervni kadetje, ki hočejo častniški namestniki v rezervi postati, po 4 tedne, moštvo pa le po 13 dni. Izvzeti bodo od te določbe le tisti brambovski oddelki, ki se bodo letos velikih jesenskih vaj s pešci ali pa z lovci vred vdeležili.

(Glasoviti Vesteneck), bivši okrajni glavar Litjski in sedaj na Štajarskem v enaki službi, prosi za glavarsko službo v Celji. Mož je sedaj v Deutschlandsbergu med tridimi Nemci, kjer mu je izvestno dolgčas, ker nima ugodnega polja za politično agitacijo. V Celju bi bilo pa kakor nalašč po njegovih mislih. Celje je vže tako „Obermusterstadt“ zagrizenih nemčurjev, Vesteneck tjekaj prestavljen bi prišel v svoj pravi element, kjer bi se zopet lahko v pristujene mu Slované zagajal.

(Imenovan je) ravnateljski adjunkt pomožnih uradov pri c. k. deželni sodnji Graški gosp. Franc Cetina za ravnatelja teh uradov, mesto adjunkta pa je razpisano do 24. marca 1886.

(Sol) bo ceneje; dotične obravnave z Ogersko giedé znižanja cene pri živinski in kuhinjski soli so se že pričele.

(Razpisana je služba četrtega učitelja) v Senožečah z letno plačo 400 goldinarjev in stanovanjem. Prošnje konec marca c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Postojno.

(Razpisana je notarska služba) v Ajdovščini. Prošnje c. kr. notarski zbornici v Trstu.

(Duhovske spremembe v Krški škofiji.) Č. g. Matija Nessler, učitelj veronauka na učiteljski pripravnici je popustil to službo, in na njegovo mesto je imenovan č. g. Josip Müller, prvi kaplan pri mestni fari v Celovcu. Za mestnega kaplana v Celovec pride č. g. Gregor Einspieler, ki je bil do zdaj mestni kaplan v Belaku; na njegovo mesto v Belak pride č. g. Valentin Kraut, do zdaj farni oskrbnik v Št. Jakobu v Rožu. Za farnega oskrbnika v Št. Jakob pride č. g. Franc Bergman, do zdaj kaplan v Žabnicah.

(O Tržaškem nekdan tako slavnem korzu) prihajajo že nekaj let novice, iz katerih se dá sklepati, da se je korza jetika prišla in hira. Tud

letos ni bilo prav nič posebnega in se Tržaški listi gledé na to sploh nepovoljno izražajo.

Telegrami.

Dunaj, 11. marca. Ker se na Benečanskem kolera vedno gosteje prikazuje, naročil je trgovinski minister sedemdnevno opazovanje vseh prišlih od Ankone pa do Avstrijske meje, kar bi jih hotelo čez mejo.

Zagreb, 11. marca. Urednika „Pozorova“ gg. Božič in Rorauer obsojena sta zaradi sporočil o vlanskih škandalih v deželnem zboru prvi na štiri mesece, drugi pa na dva meseca strogega zavora in pa 300 gold. se bo od kavcije odtegnilo. Oba sta se pritožila. Zagovornik dr. Zahar, ki je večkrat sodni dvor strastno napadal, obsojen je tudi na 50 gold. disciplinarne kazni.

Benetke, 10. marca. Sinoči je tukaj umrl neki delavec za kolero.

Bukarešt, 10. marca. Tukaj od sinoči neprenehoma sneg gre. V Gorenji Moldavi je zaradi prevelikega novega snega ves promet vstavljen.

Pariz, 11. marca. Med Mentonom in Monakom trčila sta dva vlaka drug v drugega. Mnogo je mrtvih, še več pa ranjenih popotnih. Deset vagonov je razbitih.

Poslano.*)

Vredništvu „Slovenskega Naroda“.**)

Gospod vrednik! Zanašam se, da v listu, kteremu sem bil ves čas njegovega obstanka skozi 19 let zvest podpornik in sodrnik, o čemur pričuje več tisoč dopisov in več sto člankov iz mojega peresa, mi ne odrečete prostora, znabiti za poslednjo besedo v tem listu.

Slovenci smo majhen narod, pravi se nam vsaki dan. Tembolj treba sloge in edinosti, povsod, posebno pa na Kranjskem, kamor vsi drugi Slovenci gledajo, kakor v obljubljeni deželo. Izcimili ste se pa ravno tu v poslednjih treh letih dve stranki, radikalna in zmerna, kateri ste, namesto obrniti sulico proti skupnemu protivniku, nam še jako nevarnemu, napadali se med seboj. Konec storiti temu prepiru bila je splošnja želja.

Ko sem bil lani meseca oktobra izvoljen predsednikom „Narodne tiskarne“, spoznal sem za najbolj potrebno, da se vsaj naš glavni organ odtegne temu boju med brati in za ravno tako potrebno, da ponehajo napadi na deželno vladno kranjsko in njenega predsednika, temuč se, kjer je treba, obračajo proti centralni vladi, ki je v prvi vrsti odgovorna za vse, kar segodi ali opušča. V prvi seji upravnega odbora razvil sem te svoje misli in v dokaz, da postopanje naroda ne vgaja čitateljem, navel padajoče število naročnikov „Slov. Naroda“, čemu ni le kriva konkurencija dveh drugih dnevnikov „Ljublj. Lista“ in „Slovenca“, ampak tudi gori navedeni vzroki. V interesu narodne stvari, da bi bilo ponehanje „Ljublj. Lista“ in ko bi se to doseglo edino s to koncesijo od strani „Naroda“, da se oseba g. deželnega predsednika ne napada, potem bi jaz v tem smislu pripravljen bil govoriti z gosp. deželnim predsednikom. G. — r citira besede: „češ, da bode potem „Slov. Narod“ spremenil svoje postopanje“, a ni dostavil konca stavka: „svoje postopanje nasproti deželnemu predsedniku in lokalni vladi“. In s tem izgubi stavek tisto umljivo obliko, kakor da bi jaz bil pripravljen „Slov. Narod“ spremeniti v oficijozni list. Povdarjal sem ven in ven, da „Slov. Narod“ mora ostati popolnem nezavisen in se nobeden drug pogoj za ponehanje „Ljublj. Lista“ ne bi mogel sprejeti.

S temi svojimi nazori nisem ostal, kakor g. — r trdi, v upravnem odboru na cedilu. Pritrjevali so mi vsi gg. odborniki in tudi g. Hribar se ni protivil temu, da bi „Slov. Narod“ spremenjal svoje postopanje proti deželnemu predsedniku. Potem je bil razgovor gledé „Ljublj. Lista“ in različno mnenje, zato ni bilo posebnega in jaz nisem silil, da se mi izroča kak mandat za pogajanje, ker sem bil glavno stvar dosegel. Zato nisem stopil v nobeden dogovor in se nisem več brigal za to, ali in kedaj da bode ponehal „Ljublj. List“.

*) Za članke pod tem naslovom vredništvo ne prevzame nobene odgovornosti. Prostor temu odgovoru v našem listu dovolimo, ker mislimo, da bi vsak drugi list tudi lahko to storil. Sicer pa javno izrekamo, da se v prepire „Narodne Tiskarne“ nikakor ne vtikamo; naj se gospodje delničarji le sami med seboj po možnosti porazumijo. Vredn.

**) Sledeči dopis poslal sem vredništvu „Slov. Naroda“, da ga prijavi kot odgovor na članek v „Slov. Narodu“ 8. t. m. Vredništvo pa mi je naznanilo, da mu je politički odsek upravnega odbora „Narodne tiskarne“ prepovedal sprejeti v list moj odgovor. Prisiljen sem toraj, ga razglasiti v drugem listu, kateri mi, tako upam, ne bode zapiral svojih predalov.

Dr. Vošnjak.

Ko se je g. Šuklje poslanstvu odpovedal, sklical sem spet upravni odbor, da sklepa o postopanju „Sl. Naroda“ pri novi volitvi. Moj predlog, da naj „Slov. Narod“ ostane nevtralen, ki si nasproti stojiti dve narodni stranki, obveljal je z dostavkom g. Hribarja, da naj „Slov. Narod“ izjavi, da prof. Šuklje ni kandidat „Narodne“ stranke, kar se je zgodilo.

Po začetku kranjskega deželnega zbora pretil je razdor, ki pa se je srečno poravnal, ker so vsi poslanci čutili, kaki zli nasledki bi nastali iz razpada narodnega kluba v dva ali tri kampe. Sploh so poslanci iz dežele se krepko potezali za napravo miru v narodnem taboru, posebno med radikalno in zmerno stranko. Mnogi so mislili, da je prišel pravi moment za dogovor, ker razdvoj se ni dotikal toliko narodnega programa, koliko taktičnih vprašanj. Prišli smo 10. decembra l. l. skupaj zastopniki obeh strank gg.: Hribar, dr. Tavčar, Krsnik, Šuklje, dr. Mošé in jaz, in dogovorili smo se, da odslej ponehajo prepiri v časnikih, po veliki noči pa, če do tačas g. prof. Šuklje dokaže, da res stoji odločno na narodnem programu, organizuje se po dogovoru z drugimi gg. poslanci vseslovensko politično društvo v Ljubljani. Segali smo si v roke in jaz vsaj sem mislil, da bo zdaj konec prepira. Tisti dan se mi je res odvalil kamen od srca, ker sem videl združene tiste mlajše moči, kterim bomo mi starejši v malo letih ali tudi precej naredili prostor.

„Sl. Narod“ dobival je ob novem letu mnogo (za naše skromne razmere) naročnikov, v dokaz, da ugaja narodnemu občinstvu. Moj stari prijatelj, g. dr. Dominkuš, mi je še le pred kratkem pisal, „da je s „Sl. Narodom“ zdaj prav zadovoljen in da po njegovem prepričanju bi preostala opozicija na Kranjskem le škodovala; nespametno da bi bilo, tamošnjo deželno vladno napadati, ktera se itak težko vzdržuje v svoji poziciji in kteri bi gotovo ne sledila Slovincem prijazna.“ Položaj je tedaj bil za Narodno Tiskarno in za „Narod“ ugoden na vse strani. Zato sem bil rad pripravljen, razpisati občni zbor po želji gospoda Hribarja prav nenavadno že meseca februarja in na dnevni red postaviti volitev upravnega odbora, da si smo še le pred 4 meseci bili izvoljeni na tri leta. Nikamor nisem pisal ali pobrnil se za kako pooblastilo, ker se nisem bal občnega zbora, niti mislil, da se namerava prekueniti ves upravni odbor. G. Hribar pa si je poskrbel pooblastila in postavil novi upravni odbor, v kterega me je sicer v poslednjem trenutku sprejel, zato pa izbacnil gg. dr. Mundo, dr. Stareta in Karol. Zagarja.

Vsled tega postopanja sem izstopil iz upravnega odbora, nikakor pa ne zaradi tega, da bi ne hotel biti pod svojim, lahko rečem, najstarejšim prijateljem dr. Zarnikom v odboru. Nasproti, ko bi g. dr. Zarnik mogel priti k sejam, kar žalibože vsled svoje bolezni ne more, ne bi bil odstopil. Z g. dr. Zarnikom delovala sva skupaj od l. 1869 naprej in v vsem tem času sva se, če prav v nekaterih vprašanjih nisva harmonirala, vselej prijateljsko dogovorila in zedinila, pri čem moram pač izjaviti, da sem se večkrat njemu na ljubo in da se ohrani sloga, udal proti svojemu prepričanju. Dokazal sem o priliki notranjskih volitev, da sem mu zvest prijatelj. Kako se mi more toraj očitati „nedelikatno“ postopanje proti njemu? Vprašam, kdo kaže več delikatnese in pravega prijateljstva? Tisti, ki odtegne težko bolnega prijatelja za čas bolezni onemu delovanju, ktero je najbolj shujšalo mu zdravje, to je političnemu, ki silno razburja živce, kvari tek in oslabi celi organizem, da pred časom zapade smrti, spominjaj se dr. Tomana, dr. Razlaga, dr. Coste in drugih? Ali pa je pravi prijatelj in delikatno ravno tisti, kteri še ne ozdravelega moža, ki potrebuje vsestranskega miru sili v političke boje?

Toliko v pojasnilo, ne v svojo obrambo ali opravičenje, ktero smatram za nepotrebno. Zgodovina, če bo sploh kaj omenila o mojem delovanju, bo že sodila.

Konečno bi vendar iz ljubezni do naše stvari in da bi narodni zavod, kterega smo ustanovili in ohranili z velikimi žrtvami najhujših časih ne trpel kake škode, ne po izgubi kapitala, temuč po žalostnem prizoru, da spet Slovenci kažemo svetu stari podedovani greh nesloge, upravnemu odboru Narodne Tiskarne svetoval, da skliče izredni občni zbor delničarjev. Zbora bi se pa delničarji morali kolikor mogoče osebno vdeležiti in pri tem zboru bi se naj postavil nekak nadzorovalni odbor za „Sl. Narod“, pa ne po majorizovanju po večem ali manjšem številu delnic, ampak po medsohnem sporazumljenju.

Naš narod kliče po slogi in miru, njega izvoljenci naj ne preslišijo tega glasu in doseglo se bode po skupnem delovanju marsikaj, po čem hrepenimo, do tega pa po prepirih oslabljeni ne bomo dospeli.

Dr. J. Vošnjak.

Tuji.

9. marca.

Pri **Malléu**: J. M. Dick, speditör, z Dunaja. — Neubauer in Schweritz, trgovca, z Dunaja. — Ignacij Mautner, trg. pot., iz Prage. — Štefan Nebelschitz, trg. pot., iz Linca. — Viktor Bermann, trg. pot., iz Reutlingena. — Žiga Mittelbach, trg. pot., iz Millstadta. — F. Hammerer, trg. pot., iz Trsta. — Štefan Dobrovič, zasebnik, iz Gelse. — Jan. Haller, trg. pot., iz Siska.

Pri **Stonu**: Edvard vitez Fuchs, c. k. vladni svetnik, z Dunaja. — Dr. Janez Plantan, notarski substitut, z Dunaja. — Janez Lessel, trgovec, z Dunaja. — Zitz, voj. župnik, iz Graden. — Jan. Deskovich, kapitan, iz Trsta. — Ant. Kupljen, c. k. notar, iz Črnomlja. — Anton Seweiger, iz Črnomlja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Janez Ahačič, posestnik, iz Tržiča.

Pri **Avstrijskem caru**: Jurij Burgstaller, zasebnik, iz Hruškovrha. — Karl Stech, oskrbnik, iz Staveliča.

Pri **Virantu**: K. Murgel, c. k. uradnik, s soprogo, iz Ribnice. — A. Črnivec, profesor, iz Trsta. — Juvanc, zasebnik, iz Benetk.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	738-89	— 6-2	m. svz.	del. jasno	
10. 2. u. pop.	737-88	+ 0-6	m. vz.	jasno	0-00
9. u. zveč.	738-10	— 3-6	m. vz.	jasno	

Celi dan jasno in mirna sapa. Srednja temperatura — 3-1° C., za 5-9° C. pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

11. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86 gl. 30	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „ 35	
4% avstr. zlata renta, davka prosta	115 „ 10	
Papirna renta, davka prosta	101 „ 70	
Akcije avstr.-ogerske banke	874 „ —	
Kreditne akcije	299 „ 30	
London	125 „ 90	
Srebro	— „ —	
Francoski napoleond.	9 „ 99	
Ces. cekini	5 „ 92	
Nemške marke	61 „ 62 1/2	

Cerkvene pesni

nabrane med slovenskim narodom, zvezek I.,

ktere je izdalo „Cecilijansko društvo“ za Gorisko nadškofijo se dobé po 80 kr. (s poštnino vred) pri

M. Coppagu, knjigarji v Gorici.

Proti kašlju in hripavosti

Antikatarrhalične salicylne pastile

najboljši pripomoček. One so najuspešnejši sredstvo vbrani se davici-difteritiki, proti vsem pljučnim, prsnim in vratnim boleznim; neobhodno potrebne za vsacega pevca ali govornika; posebno pa za ves p. n. učiteljski stan, kojemu čil in sonoren glas najbolje služi. — Ena škatljica 20 krajevarjev.

Gumasti bonboni 1 škatljica 10 kr.
Pastile iz sladovega cvetú 10 „
Pastile iz sladkega lesa 10 „
Salmijakove pastile 10 „

dobivajo se vedno sveže

v lekarni Piccolija, „Pri angelju“,

v Ljubljani na Dunajski cesti (2)

in se naročila po pošti proti povzetju takoj izvršujejo.

Med v satovji

à kg 80 kr.

Garantiran pitanec

v škatljah po 5 kg, kg po 60 kr., škatljica 30 kr., se pošilja po pošti proti predplačilu ali povzetju.

V škafih na debelo ceneje.

OROSLAV DOLENEC,

svečar,

(5)

v Ljubljani, Gledališke ulice.

Umetne

(13)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.